

Formanden: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds har Ordet for en personlig Bemærkning.

S. A. Hansen: Det ærede Medlem, der nu satte sig, kom til at berøre et enkelt Punkt af, hvad jeg igaar udtalte. Det, jeg udtalte, var, at det havde overrasket mig, at det foreliggende Udkast var bygget paa saadanne Grundsætninger, som Tilfældet er, og som efter min Opfattelse staae i fuldstændig Modsetning til den Retning, hvori vor Udvikling i de sidste 12 til 14 Aar er gaaet. Jeg havde derfor maattet søge om de rimelige Grunde til, at man, uagtet en saadan tilbagegaaende Retning havde gjort sig gjældende i en længere Arrække, dog var kommen til et Udkast, bygget paa saadanne Grundsætninger, med en saadan Understøttelse af Forsvarscommissionen og fremlagt som Regjeringsforslag, og jeg sagde da, at den Forklaring, jeg havde givet mig selv af dette saa Overrassende, var, at der maatte være kommet Noget imellem, som havde foranlediget, at man var kommen til i det Hele at see Sagen fra en anden Side. Som dette, der var kommet imellem, nævnte jeg da to store Under, der have ramt vort Land, det ene, at man udenfra har berøvet os en stor Deel af vort gamle Fædreland, og det andet, at man her hjemme har berøvet os endeel af vor almindelige Valgret. Dette kunde have havt Følger til forskjellige Sider; det kunde have havt den, at der var opstaaet Modløshed og Forsagthed i Nationen, men det havde havt den modsatte Følge, idet det nemlig havde bragt en Opmanding tilstede, havde bragt Folket til at slutte sig mere sammen og at stole mere paa sin egen Kraft end tidligere; deri søgte jeg Aarsagen til de forandrede Grundsætninger. Jeg er fuldstændig enig med den ærede sidste Taler i, at man ikke skal dømmes om Motiver, saa længe de ikke ligge klart for, og, har jeg gjort det, skal jeg med Fornøielse anerkjende, at jeg har gjort Noget, som ikke er vigtigt. Mine Udtalelser foreligge endnu ikke i Tidenden, saaledes at jeg ikke kan see, hvorledes Ordene nøiagtigt ere faldne; men har jeg sagt noget Saadant, skal jeg nu sige, at min Mening kun har været, at hvad der saaledes er

fremkommet i Mellemtiden, og som har virket paa hele Nationen, ogsaa har kunnet virke paa Forsvarscommissionen og paa Regjeringen i det Hele. Jeg udtalte som min bestemte Formening, at, hvis disse to store Under ikke havde ramt vort Folk, havde vi ikke faaet den os nu foreliggende Armeepian bygget paa saadanne Grundsætninger, som nu gaae igjennem den. Med Hensyn til, hvad jeg havde udtalt om den gavnlige Virkning paa Folkeophøvelsen, som vilde flyde af de militaire Underviisningsanstalter, meente den ærede Taler, at jeg havde overseet, hvad der var Hovedhensigten med dem; men dette har jeg ikke, og naar det paagjældende Nummer af Tidenden ligger for, skal det vise sig, at jeg begyndte med at sige, at foruden de store Goder, som fulgte af disse Skoler i militair Henseende, vilde jeg gjøre opmærksom paa, hvilke Goder de forøvrigt vilde kunne medføre. — Da jeg har faaet Ordet for en personlig Bemærkning, tør jeg maaskee henvende et Par Ord til det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termansen), som ogsaa har omtalt nogle af mine Ytringer. Han meente, at jeg skulde have sagt, at jeg tidligere bestemt havde hyllet Almeenvæbningsprincippet, men nu bestemt havde forladt det. Noget Saadant har jeg imidlertid ikke sagt. Jeg har sagt, at jeg tidligere meest hælde til Almeenvæbning, men at jeg nu ikke længer saa afgjort hælde dertil, da jeg havde faaet Tvivl om Principets Nødvendighed. Jeg har udtalt mig ubestemt og tvivlende i begge Henseender, medens det ærede Medlem meente, at jeg havde udtalt, at jeg tidligere havde været bestemt for det, og nu var bestemt imod det.

Krigsministeren: Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger. Det er ogsaa kun med Modstræben, at jeg vil imødegaae nogle af de Ytringer, der ere faldne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Jønger), navnlig efter den fædrelandssindede Tale, hvormed han endte sit Foredrag. Der er imidlertid dog Anledning for mig til allerede nu at knytte nogle Bemærkninger til hans Ytringer. Inddelingen i Klinkhedsclasser har Regjeringen kun forladt efter en meget moden Overveelse, og jeg troer ogsaa, at det er ud-